

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE**

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING**

**INFORMACIJA
o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za januar/siječanj 2016. godine**

Sarajevo, mart/ožujak 2016. godine

Sadržaj:

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	4
1.1. <i>Industrijska proizvodnja</i>	4
1.2. <i>Tržište rada</i>	5
2. Javne finansije.....	6
2.1. <i>Indirektni porezi u BiH</i>	6
2.2. <i>Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda u BiH</i>	8
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	9
3.1. <i>Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)</i>	9
3.2. <i>Monetarni agregati</i>	9
3.3. <i>Prosječna obvezna pričuva</i>	10
3.4. <i>Devizne pričuve Centralne banke BiH</i>	10
3.5. <i>Depoziti</i>	11
3.6. <i>Kredit</i>	12
3.7. <i>Berze</i>	12
4. Vanjski sektor.....	13
5. Strane direktne investicije.....	16

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno - četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

* * *

Početak godine je obilježen smanjenjem domaće proizvodnje i izvoza koji su praćeni slabom domaćom tražnjom i padom uvoza. Ovo je dovelo do nominalnog smanjenja vanjskotrgovinskog robnog deficita od 15,3% u odnosu na januar 2015. godine. Godišnji pad vrijednosti robnog izvoza od 2,8% je u najvećoj mjeri bio uzrokovan realnim padom proizvodnje (9,7%) i padom vrijednosti izvoza električne energije (54%) obzirom na stagnaciju ostatka robnog izvoza koji je u najvećoj mjeri uslovljen kretanjima izvozne tražnje.

Stagnacija ostatka izvoza je u najvećoj mjeri dovela do smanjenja fizičkog obima proizvodnje u prerađivačkoj industriji od 1,1% kako na mjesečnom tako i na godišnjem nivou.

U isto vrijeme, čini se da ni domaća tražnja takođe nije pozitivno doprinosila rastu ekonomske aktivnosti. Na to prije svega ukazuju smanjenje proizvodnje i uvoza kapitalnih i dobara široke potrošnje. Pri tome, blago smanjenje PDV prihoda od 0,6% (g/g) prema poreskim prijavama ukazuje na slabu finalnu potrošnju.

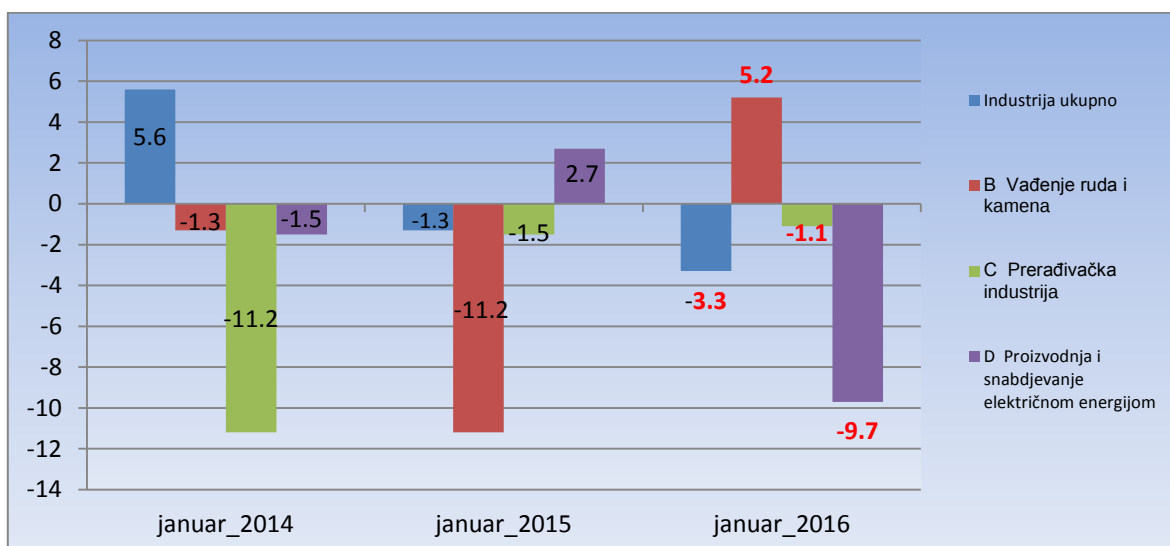
Slaba domaća tražnja uz pad izvoza i pad uvoznih cijena su doveli do značajnog nominalnog pada robnog uvoza u januaru od 7% na godišnjem nivou. Time je uprkos pomenutom smanjenju izvoza došlo do pomenutog smanjenja vanjskotrgovinskog deficita roba.

1. Realni sektor

1.1. Industrijska proizvodnja

Prema preliminarnim podacima BHAS-a za januar 2016. godine u Bosni i Hercegovini je registrirano smanjenje fizičkog obima industrijske proizvodnje od 3,3% u odnosu na januar prethodne godine, dok je desezonirani pad u odnosu na prethodni mjesec bio nešto blaži i iznosio je 1,3%.¹ Smanjenje ukupne industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini posljedica je blagog slabljenja kako izvozne tako i domaće tražnje. Tako je prerađivačka industrija, čija kretanja su determinisana izvoznom tražnjom, zabilježila blagi pad proizvodnje od 1,1% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. S druge strane, čini se da je ključni razlog smanjenja ukupne industrijske proizvodnje bio pad u proizvodnji električne energije od 9,7% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Tokom januara 2016. godine pozitivan rast proizvodnje zabilježen je samo u okviru sektora rudarstvo, gdje je registrirano povećanje proizvodnje od 5,2%.

Grafikon 1: Industrijska proizvodnja u BiH po sektorima za januar 2016. godine

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

1.2. Tržište rada

Prosječan broj zaposlenih lica u BiH u periodu I-XII 2015. godine je iznosio 713,6 hiljada, što je za 1,8% više u poređenju sa 2014. godinom.² U 2015. godini u gotovo svim djelatnostima je registrovano povećanje broja zaposlenih (g/g). Najveći doprinos rastu broja zaposlenih je bio u područjima *prerađivačke industrije i trgovine na veliko i malo, popravake motornih vozila i motocikala*.³ S druge strane, najbrža stopa rasta broja zaposlenih u 2015. godine je zabilježena u

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje "Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za januar 2016. godine", 07.03.2016.

² Podatak o broju zaposlenih u BiH za januar 2016. godine nije objavljen u periodu pripreme Informacije. Stoga su prezentirani podaci koji se odnose na prosjek 2015. godine (i uključuju revidirane podatke).

³ Stopa rasta broja zaposlenih u posmatranim djelatnostima je iznosila 2% g/g. Najveći broj zaposlenih lica u BiH je u prerađivačkoj industriji i trgovini (37,5%), pa je i najveći doprinos ukupnom rastu broja zaposlenih u BiH bio u posmatranim djelatnostima.

području djelatnosti *poslovanja nekretninama* (13,5% g/g).⁴ Uz porast broja zaposlenih i smanjenje broja nezaposlenih lica administrativna stopa nezaposlenosti u BiH u 2015. godini je smanjena za 0,7 p.p. i iznosi 43,2%.⁵ U januaru 2016. godine ukupan broj nezaposlenih lica u BiH je iznosio 539,1 hiljada što je za 2,2% manje u odnosu na isti period 2015. godine.

U 2015. godini prosječna neto plata u BiH se nominalno nije mijenjala u poređenju sa 2014. godinom i iznosila je 830 KM, a realni rast je iznosio 1% zbog deflacije u BiH. Stagnaciji prosječne neto plate u BiH doprinjelo je smanjenje plata u pojedinim područjima djelatnosti. U nominalnom iznosu neto plata je najviše smanjena u područjima djelatnosti *poslovanja nekretninama* (-5,7% g/g), *umjetnosti, zabave i rekreacije* (-2,6% g/g), te *građevinarstva* (-2,4% g/g). U 2015. godini najveća prosječna neto plata u BiH je bila u području *finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja* (1.359 KM), a najniža je u području djelatnosti *pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane* (523 KM). Broj penzionera u BiH u januaru 2016. godine je uvećan za 2,2% g/g, a prosječna penzija je iznosila 358⁶ KM, što je za 0,2% više u odnosu na isti mjesec 2015. godine. Iznos najniže penzije se nije mijenjao i iznosi 326,2 KM u FBiH i 174,4 KM u RS.

Tabela 1: Osnovni indikatori na tržištu rada u BiH⁷

Period	Broj zaposlenih lica u BiH		Broj nezaposlenih lica u BiH		Prosječna neto plata u BiH		Prosječna penzija u BiH	
	Broj	Stopa rasta g/g	Broj	Stopa rasta g/g	U KM	Stopa rasta g/g	U KM	Stopa rasta g/g
I 2015.	705.306	1,9%	551.167	-1,1%	828	-1,2%	358	1,6%
II 2015.	704.762	1,7%	550.095	-1,2%	820	-0,3%	362	2,6%
III 2015.	705.921	1,5%	546.779	-1,0%	832	0,8%	361	2,5%
IV 2015.	711.076	1,5%	542.253	-0,8%	833	0,2%	360	1,5%
V 2015.	713.454	1,6%	537.341	-1,3%	830	0,0%	359	1,3%
VI 2015.	717.287	2,2%	539.512	-1,1%	834	0,5%	358	1,4%
VII 2015.	716.704	2,0%	542.936	-1,0%	838	0,2%	358	1,4%
VIII 2015.	715.279	1,8%	540.886	-2,1%	826	0,1%	358	1,7%
IX 2015.	718.926	1,8%	539.703	-1,5%	828	0,3%	358	1,5%
X 2015.	719.978	2,0%	536.902	-2,0%	826	-1,0%	357	0,8%
XI 2015.	719.175	1,9%	536.659	-1,9%	826	0,5%	357	0,7%
XII 2015.	715.425	1,3%	537.568	-1,7%	842	-0,1%	357	0,7%
I 2016.	713.608	1,8%	541.817	-1,4%	830	0,0%	358	1,5%
I 2016.	-	-	539.109	-2,2%	-	-	358	0,2%

Izvor: BHAS, entitetski zavodi za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje BD, penzioni fondovi u BiH, DEP kalkulacije

⁴ Doprinos pomenute djelatnosti ukupnom rastu broja zaposlenih je bio manji znatno manji u poređenju sa prerađivačkom industrijom i trgovinom zbog malog broja zaposlenih u ovoj djelatnosti (0,3% od ukupnog broja zaposlenih u BiH).

⁵ Administrativna stopa nezaposlenosti je izračunata kao odnos broja nezaposlenih lica i ukupne radne snage.

⁶ Prosječna penzija u BiH je izračunata na osnovu prosječnih mjesečnih penzija ponderisanih udjelom ukupnog boja penzionera u svakom od bh. entiteta u ukupnom broju penzionera.

⁷ Podatak o broju zaposlenih i neto platama za januar 2016. godine nije objavljen u periodu pripreme Informacije.

2. Javne finansije

2.1. Indirektni porezi u BiH

U januaru 2016. godine, bruto prihodi od indirektnih poreza su zabilježili skroman godišnji rast od 2,8%. Navedeni rast, uz smanjenje povrata sa JR, posljedično je dovelo do rasta neto prikupljenih prihoda u istom mjesecu posmatrane godine (4% g/g). Rast neto prihoda rezultat je rasta prihoda od PDV-a (8,5%), jer sve ostale kategorije prihoda su zabilježile smanjenje.

Tokom posmatranog mjeseca prikupljeno je oko 236 miliona neto prihoda po osnovu PDV.⁸ Ova grupa prihoda, a prema poreskim prijavama, tokom januara, je zabilježila neznatno smanjenje od 0,6% g/g. Ovo smanjenje je prvenstveno rezultat smanjenja uvoznog PDV od 4,6% koji čini 2/3 prihoda. A prihodi od domaćeg PDV-a bilježe rast od 4%. Niži naplaćeni prihodi od PDV-a pri uvozu roba rezultat su smanjenog uvoza u istom mjesecu.

Po osnovu akciza tokom posmatranog mjeseca prikupljeno je oko 118 miliona KM. Od 01. januara 2016. godine na snazi je nova Odluka o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2016. godinu⁹. Na smanjenje prihoda od akciza uticalo je smanjenje uvoznih akciza (1,0%), dok su akcize na domaće proizvode ostale nepromjenjene (0,2%).

Kao posljedica navedenih kretanja, sredstva raspoloživa za raspodjelu korisnicima sa JR UIO su bila za 1,4% veća u odnosu na januar prethodne godine. Zbog smanjenih potreba za servisiranjem vanjskog duga (23,6%), uvećana su preostala sredstva namijenjena finansiranju budžeta (4,8%) korisnika u raspodjeli sa JR.

⁸ Na ukupno prikupljene prihode od PDV-a, kao i na njihov rast doprinos je dao i dio ovih prihoda, a koji se odnosi na uplate PDV-a naplaćene u postupku prinudne naplate.

⁹ "Službeni glasnik BiH", broj 94/15. Odlukom je definisano da se od 01.01.2016. godine, na cigarete i duvan za pušenje plaća sljedeća akciza i to :

1. akciza na cigarete - minimalna akciza (proporcionalna+posebna) iznosi 2,23 KM za pakovanje cigareta od 20 komada:

- *proporcionalna akciza po stopi od 42% na osnovicu utvrđenu u skladu sa članom 15. stav (1) tačka b) Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 49/09, 49/14 i 60/14) i*
- *posebna akciza u iznosu od 60,00 KM za 1.000 komada, odnosno 1,20 KM za pakovanje od 20 komada.*

2. akciza na duvan za pušenje u iznosu od 89,20 KM po kilogramu.

Tabela 2: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

	2015 struktura	2013	2014	2015	nov 15	dec 15	jan 16
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	0,2	6,1	1,8	2,6	-2,8	2,8
Povrati	17,2	12,8	17,6	-6,5	-6,8	-4,4	-3,0
<u>Neto prihodi - prikupljeno</u>	<u>82,8</u>	<u>-2,1</u>	<u>3,7</u>	<u>3,7</u>	<u>4,7</u>	<u>-2,4</u>	<u>4,0</u>
PDV	51,2	-1,9	3,4	1,5	6,4	-5,7	8,5
Carine	3,8	-5,6	11,5	1,9	-7,3	-12,3	-15,6
Akcize	22,2	-2,5	3,2	7,7	4,9	8,7	-0,4
Putarine	5,0	-0,1	3,2	8,7	13,2	8,9	-1,5
Ostali prihodi	0,3	1,7	7,6	4,2	26,2	2,8	-5,2
Neusklađeni prihodi	0,3	103,9	88,2	170,0	-100,0	0,0	-1,0
<u>Raspoloživo za raspodjelu</u>	<u>100,0</u>	<u>0,1</u>	<u>6,0</u>	<u>1,9</u>	<u>2,6</u>	<u>-2,1</u>	<u>1,4</u>
Minimalne rezerve	17,4	12,6	17,4	-6,4	-9,2	-0,9	-1,9
<u>Budžeti</u>	<u>82,6</u>	<u>-2,1</u>	<u>3,6</u>	<u>3,9</u>	<u>5,4</u>	<u>-2,3</u>	<u>2,1</u>
Servisiranje vanjskog duga	9,1	47,5	2,9	-17,6	15,4	-19,8	-23,6
FBiH	5,9	51,0	3,3	-17,8	16,7	-21,3	-25,0
RS	3,1	41,1	1,9	-17,8	12,3	-17,1	-21,0
BD	0,0	474,5	83,5	91,3	0,0	-5,1	0,0
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	73,5	-7,2	3,8	7,4	3,9	2,6	4,8
Institucije BiH	11,8	0,0	0,0	0,0	5,0	-4,3	-0,8
FBiH	39,4	-7,7	4,8	9,3	1,8	3,4	4,4
RS	19,8	-11,0	4,3	8,8	6,9	7,2	9,3
BD	2,4	-2,9	3,9	3,7	5,7	-2,1	2,7

Izvor: UIO BiH

2.2. Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda u BiH

Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i ostalih prihoda u nadležnosti entitetskih poreskih uprava su zabilježile godišnje povećanje od 3,6% tokom januara 2016. Navedeno povećanje je rezultata rasta direktnih poreza, ostalih taksi, kazni i naknada, dok su prihodi od doprinosa ostali nepromjenjeni.

Povećanju ukupnih prihoda doprinos je dalo povećanje istih, prikupljenih u nadležnosti PU FBiH, koji bilježe povećanje tokom posmatranog mjeseca. Nasuprot njima, ukupno prikupljeni prihodi u nadležnosti PU RS bilježe smanjenje. Na smanjenje prihoda po osnovu poreza na dohodak uticale su izmjene Zakona o porezu na dohodak iz 2015. u dijelu koji se odnosi na ukidanje oporezivanja dividende i udjela u dobiti pravnog lica, te manja naplata poreza od kapitalnih dobitaka¹⁰. Na kretanje doprinosa u RS-u odrazila se promjena osnovice za doprinose za lica koja samostalno obavljaju poduzetničku aktivnost¹¹.

Kako su se kretale pojedine kategorije prihoda u entiteskim poreskim uparavama može se vidjeti iz tabele ispod.

¹⁰ Novi Zakon o porezu na dohodak je u primjeni od 01.09.2015. godine („Službeni glasnik RS br. 60/15), a efekat primjene je prisutan i u prvom mjesecu 2016. godine. Od 01.01.2016. na snazi su još i :Zakon o porezu na dobit („Službeni glasnik RS, br. 94/15), Zakon o izmjenama Zakona o porezu na upotrebu, držanje i nošenje dobara („Službeni glasnik RS br. 110/15).

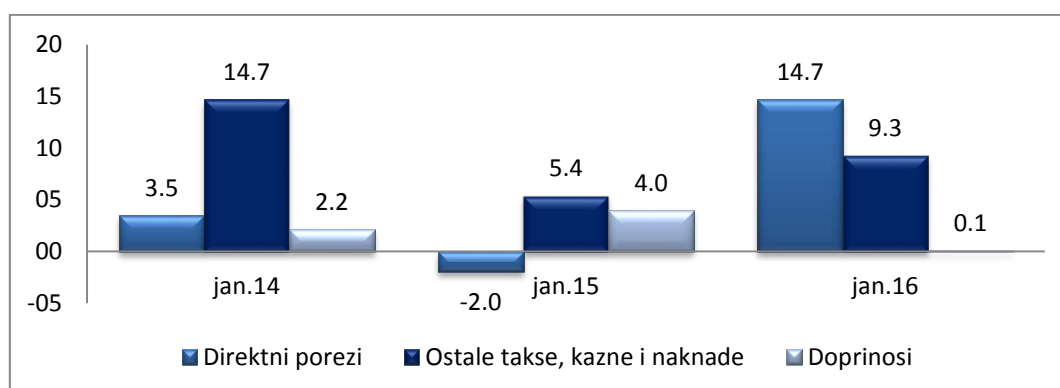
¹¹ Od 01.01.2016. u primjeni je i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima („Službeni glasnik RS br. 103/15).

Tabela 3: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i sl.

Naziv prihoda	FBiH jan 2016			RS jan 2016			BiH jan 2016		
	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %
	2015	2016		2015	2016		2015	2016	
Direktni porezi	40,1	51,7	29,0	25,3	23,2	-8,0	65,4	75,0	14,7
Porez na dohodak	23,4	27,3	16,3	16,3	14,3	-12,6	39,8	41,5	4,4
Porez na dobit	7,9	9,6	21,6	6,7	7,2	7,1	14,6	16,8	15,0
Porezi građana	8,6	14,7	70,5	1,2	1,0	-22,3	9,9	15,7	58,9
Ostali porezi	0,1	0,1	-4,3	1,0	0,8	-18,3	1,1	0,9	-16,7
Ostale takse, kazne i naknade	41,9	47,6	13,7	21,3	21,4	0,5	63,2	69,0	9,3
Doprinosi	217,2	219,2	0,9	91,8	90,2	-1,8	309,0	309,5	0,1
PIO	123,2	121,2	-1,6	52,5	50,7	-3,4	175,7	171,9	-2,1
Zdravstvo	84,6	88,1	4,2	32,5	32,7	0,6	117,1	120,9	3,2
Nezaposleni	9,4	9,9	4,8	2,7	2,6	-2,2	12,1	12,5	3,3
Dječija zaštita	0,0	0,0	-	3,9	3,8	-2,1	3,9	3,8	-2,1
Zapošljavanje invalida	0,0	0,0	-	0,3	0,3	32,1	0,3	0,3	32,1
UKUPNO	299,2	318,6	6,5	138,4	134,9	-2,6	437,6	435,5	3,6

Izvor: Poreska uprava RS i Poreska uprava FBiH

Grafikon 2: Rast prihoda od direktnih poreza, doprinosa i ostalih prihoda (u %)

Izvor: PU FBiH i PU RS

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

3.1. Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)

U januaru 2016. godine u BiH je registrovana deflacija od 0,8% u poređenju sa istim mjesecom 2015. godine. Kao i u 2015. godini najintenzivnije smanjenje cijena u BiH je bilo u odjeljcima *prevoza, odjeće i obuće, hrane i bezalkoholnih pića* (kretanje indeksa potrošačkih cijena u posmatranim odjeljcima je prezentirano u tabeli ispod). Promjene cijena na svjetskom tržištu enereggenata (prvenstveno nafte i gasa) i hrane su značajno determinisale opšti nivo cijena u EU i zemljama u okruženju. Cijena sirove nafte u januaru 2016. godine je smanjena za 37% g/g, gasa 46% g/g, a cijena hrane je niža za 12,2%.¹² Nastavak procesa usklađivanja akciza na duvan i cigarete u BiH sa EU zakonodavstvom je doprinjeo da najbrži rast cijena u januaru 2016. godine bude registrovan u

¹² Izvor: MMF baza podataka (sirova nafta - simple average of three spot prices, prirodni gas – Rusija, indeks hrane).

odjeljku *alkoholna pića i duvan* (9,5% g/g).¹³ Sve ostale kategorije CPI indeksa nisu imale značajnije oscilacije tokom posmatranog mjeseca 2016. godine.

Tabela 4: Indeks potrošačkih cijena u BiH (CPI)

	I-XII 2015. I-XII 2014.	I 2016. I 2015.
00 Ukupan indeks	99,0	99,2
01 Hrana i bezalkoholna pića	99,1	98,9
02 Alkoholna pića i duvan	107,2	109,5
03 Odjeća i obuća	92,7	91,5
04 Stanovanje, voda, el. energija, plin i dr. energenti	101,1	100,1
05 Namještaj, kućni uređaji i redovno održavanje kuće	100,3	99,9
06 Zdravstvo	101,3	100,8
07 Prevoz	93,1	94,9
08 Komunikacije	100,2	100,0
09 Rekreacija i kultura	100,2	99,6
10 Obrazovanje	102,1	102,2
11 Restorani i hoteli	100,4	100,6
12 Ostala dobra i usluge	99,8	100,4

Izvor: BHAS

3.2. Monetarni agregati

Ukupna novčana masa (M2) u 2015. godini dosegla je iznos od 18,7 mlrd. KM što je za 1,4 mlrd. više u odnosu na 2014. godinu. Ovo je rezultat prvenstveno rasta depozita u domaćoj valuti, a zatim i u inozemnoj, te rasta gotovine izvan banaka, a što je prikazano u tabeli ispod.

Tabela 5: Monetarni agregati (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)¹⁴

Razdoblje	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u inoz. valuti	Ostali depoziti u inoz. valuti	M1	QM	M2
1	2	3	4	5	6	7=2+3	8=4+5+6	9=7+8
I.-III. 2015.	2.827	4.423	3.396	1.293	5.381	7.250	10.069	17.319
I.-VI. 2015.	2.874	4.558	3.446	1.386	5.470	7.432	10.301	17.733
I.-IX. 2015.	3.020	4.851	3.507	1.402	5.516	7.871	10.425	18.296
I.-XII. 2015.	3.054	5.128	3.565	1.360	5.543	8.181	10.468	18.650
Stopa rasta g/g								
I.-III. 2015.	11,2%	7,3%	10,0%	12,0%	2,5%	8,8%	6,1%	7,2%
I.-VI. 2015.	9,7%	10,4%	10,8%	14,0%	4,6%	10,1%	7,8%	8,8%
I.-IX. 2015.	9,7%	7,2%	10,8%	11,4%	4,6%	8,1%	7,5%	7,8%
I.-XII. 2015.	8,5%	14,0%	5,5%	4,6%	5,0%	11,9%	5,1%	8,0%

Izvor: CBBiH

¹³ Povećanje akciza na cigarete i duvan od 01.01.2016. godine. Minimalna akciza za pakovanje cigareta od 20 komada iznosi 2,23 KM, a posebna akciza 1,20 KM za isto pakovanje. Akciza na duvan iznosi 89,20 KM po kilogramu. Izvor: Odluka o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2016. godinu.

¹⁴ Transkacijski novac (M1) čine gotovina izvan banaka i prenosivi depoziti u domaćoj valuti. Kvazi novac (QM) čine ostali depoziti u domaćoj valuti, prenosivi depoziti u inozemnoj valuti i ostali depoziti u inozemnoj valuti. M1 i QM čine M2.

Pričuvni novac (M0) u promatranom razdoblju iznosio je 7,6 mlrd. KM i zabilježio je rast od 8,8% g/g. Budući da pričuvni novac raste nešto brže u odnosu na novčanu masu, multiplikacija novca je usporenija u odnosu na prošlu godinu i iznosi 2,4991.

Tabela 6: Pričuvni novac (u mil. KM, na kraju razdoblja)

Razdoblje	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod mon. vlasti	Pričuvni novac (M0)
1	2	3	4	5=2+3+4
I. - III. 2015.	3.228	3.573	8	6.808
I. - VI. 2015.	3.311	3.642	4	6.957
I. - IX. 2015.	3.496	3.738	29	7.263
I. - XII. 2015.	3.500	4.064	52	7.615
Stopa rasta g/g				
I. - III. 2015.	10,2%	6,2%	-38,2%	7,9%
I. - VI. 2015.	10,1%	7,0%	-51,5%	8,4%
I. - IX. 2015.	10,7%	-4,5%	268,4%	2,6%
I. - XII. 2015.	9,0%	8,3%	35,2%	8,8%

Izvor: CBBiH

3.3. Prosječno stanje računa obveznih pričuva

Prosječno stanje računa obveznih pričuva banaka kod CBBiH u 2015. godini povećano je za 9,7% u odnosu na 2014. godinu i doseglo je iznos od 4,1 mlrd. KM. Od tog iznosa na prosječne obvezne pričuve odnosilo se 1,5 mlrd. KM, a na višak iznad obveznih pričuva 2,6 mlrd. KM. Iako je u razdoblju od srpnja do rujna zabilježen pad viška iznad obveznih pričuva, što je rezultiralo i smanjenjem prosječnog salda računa obveznih pričuva u rujnu od 0,5% g/g, već idući mjesec stope rasta su vratile pozitivan trend kretanja. S druge strane, prosječne obvezne pričuve zabilježile su pozitivne godišnje stope rasta tijekom svih dvanaest mjeseci 2015. godine.

Tabela 7: Stanje računa prosječnih obveznih pričuva (u mil. KM, na kraju razdoblja)

Razdoblje	Osnovica za obračun obvezne pričuve	Prosječne obvezne pričuve	Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH	Višak iznad obveznih pričuva	Stopa obvezne pričuve	Implicitna stopa obvezne pričuve
1	2	3	4	5=4-3	6=3/2	7=4/2
I. - III. 2015.	16.253	1.390	3.598	2.208	8,6%	22,1%
I. - VI. 2015.	16.492	1.416	3.712	2.296	8,6%	22,5%
I. - IX. 2015.	16.918	1.456	3.838	2.382	8,6%	22,7%
I. - XII. 2015.	17.331	1.499	4.067	2.568	8,6%	23,5%
Stopa rasta g/g						
I. - III. 2015.	3,3%	3,2%	7,3%	10,1%	-	-
I. - VI. 2015.	4,5%	5,0%	8,5%	10,7%	-	-
I. - IX. 2015.	3,1%	3,3%	-0,5%	-2,6%	-	-
I. - XII. 2015.	6,0%	7,0%	9,7%	11,4%	-	-

Izvor: CBBiH

3.4. Devizne pričuve Centralne banke BiH

Tijekom cijele 2015. godine devizne pričuve bilježile su pozitivne godišnje stope promjene (u prosjeku 10,9% g/g). Na kraju godine dosegle su iznos od 8,6 mlrd. KM što je za 780,7 mil. KM više u odnosu na godinu ranije. Iako u vrijeme pripreme Informacije podaci o platnoj bilanci za 2015. godinu nisu bili dostupni, prema dostupnim podacima za vanjskotrgovinsku razmjenu, kao i prema podacima o javnom vanjskom dugu, sljedeća kretanja imala su pozitivan utjecaj na rast deviznih pričuva: pozitivan godišnji rast robnog izvoza, a negativan rast robnog uvoza, te pozitivan rast javnog vanjskog duga, a negativan rast otplate javnog vanjskog duga.

U strukturi deviznih pričuva dominiraju inozemni vrijednosni papiri s učešćem od 84,7% g/g, a zatim slijede depoziti kod nerezidentnih banaka (11,7%), zlato (2,1%) te inozemna valuta u trezoru CBBiH (1,5%).

Tabela 8: Devizne pričuve (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Razdoblje	Zlato	Držanje SDR	Inozemna valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Bruto devizne pričuve
1	2	3	4	5	6	7	8=2+...+7
I. - III. 2015.	205	9	97	1.202	0	6.284	7.797
I. - VI. 2015.	198	6	62	1.113	0	6.533	7.912
I. - IX. 2015.	187	4	95	628	0	7.363	8.276
I. - XII. 2015.	182	4	129	1.004	0	7.288	8.606
Stopa rasta g/g							
I. - III. 2015.	16,9%	268,0%	33,8%	-20,1%	-	20,9%	12,1%
I. - VI. 2015.	8,1%	138,9%	3,9%	-22,7%	-	19,7%	10,8%
I. - IX. 2015.	4,5%	1,9%	133,6%	-75,2%	-	47,7%	7,0%
I. - XII. 2015.	-0,2%	-27,4%	79,0%	-54,0%	-	35,4%	10,0%

Izvor: CB BiH

3.5. Depoziti

Ukupni depoziti u 2015. godini dosegli su iznos od 16,5 mlrd. KM što je za 1,2 mlrd. KM više u odnosu na 2014. godinu. Najveći doprinos rastu dali su depoziti sektora stanovništva (5,4 postotna boda), zatim sektora nefinancijskih poduzeća (1,1 p.b.), opće vlade (0,7 p.b.) te ostalih sektora (0,4 p.b.). Učešće depozita pojedinih sektora u ukupnim depozitima vrlo je malo izmijenjeno u odnosu na 2014. godinu, tako da depoziti sektora stanovništva i dalje imaju najveće učešće (59,7%). Učešće depozita nefinancijskih poduzeća iznosilo je 22,9%, opće vlade 9,5%. Ostali sektori zajedno činili su 7,9% ukupnih depozita. Detaljan pregled iznosa depozita pojedinih sektora, kao i godišnje stope promjene dane su u tabeli ispod.

Tabela 9: Sektorska struktura depozita (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)¹⁵

Razdoblje	Ukupni depoziti	Depoziti stanovništva	Depoziti nefinancijskih poduzeća	Depoziti opće vlade	Ostali
1	2=3+4+5+6	3	4	5	6
I. - III. 2015.	15.227	9.364	3.397	1.265	1.202
I. - VI. 2015.	15.550	9.484	3.599	1.218	1.250
I. - IX. 2015.	16.027	9.620	3.691	1.370	1.348
I. - XII. 2015.	16.535	9.866	3.794	1.573	1.302
Stopa rasta g/g					
I. - III. 2015.	5,5%	10,2%	-2,1%	-0,6%	1,1%
I. - VI. 2015.	7,1%	9,1%	7,4%	-5,7%	5,1%
I. - IX. 2015.	5,0%	8,1%	3,7%	-11,8%	7,2%
I. - XII. 2015.	7,5%	9,1%	4,7%	7,0%	5,0%

Izvor: CBBiH

3.6. Krediti

Slaba kreditni aktivnost obilježila je i 2015. godinu. Iako su krediti plasirani sektoru stanovništva zabilježili rast od 4,8% poredeći s 2014. godinom, krediti nefinancijskim poduzećima u prosincu su ponovno zabilježili negativan godišnji rast od 0,3% i tako poništili pozitivan rast iz prethodnog mjeseca. Krediti stanovništvu i krediti nefinancijskim poduzećima čine 92,6% ukupno plasiranih kredita banaka u BiH. Krediti dani općoj vladi zadržali su učešće od 6,7% u ukupnim kreditima i zabilježili su usporavanje rasta u odnosu na godinu ranije zbog negativnog rasta kredita danih vladama entiteta i kredita danih vladama općina.

Tabela 10: Sektorska struktura kredita (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Razdoblje	Ukupni krediti	Krediti stanovništvu	Krediti nefinancijskim poduzećima	Krediti općoj vladi	Krediti ostalim sektorima
1	2=3+4+5+6	3	4	5	6
I. - III. 2015.	16.440	7.512	8.105	1.140	90
I. - VI. 2015.	16.722	7.697	8.221	1.144	104
I. - IX. 2015.	16.727	7.750	8.181	1.142	96
I. - XII. 2015.	16.866	7.785	7.841	1.135	105
Stopa rasta g/g					
I. - III. 2015.	1,2%	5,5%	-5,0%	22,6%	1,9%
I. - VI. 2015.	1,5%	5,7%	-3,8%	12,5%	13,7%
I. - IX. 2015.	1,7%	5,2%	-3,0%	11,8%	6,2%
I. - XII. 2015.	2,4%	4,8%	-0,3%	3,1%	26,2%

Izvor: CBBiH

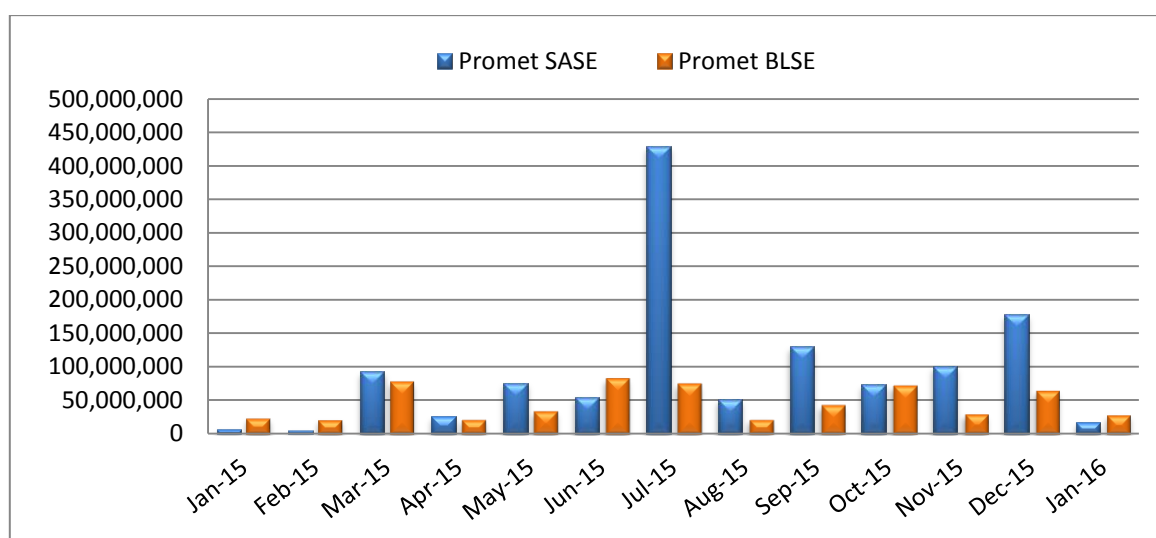
¹⁵ Sektor nefinancijskih poduzeća čine nefinancijska javna i privatna poduzeća. Sektor opće vlade čine sve razine vlada u BiH. Za potrebe izrade Informacije ostali sektor čine: ostale finansijske institucije, neprofitne organizacije i ostali, jer pojedinačno, ovi sektori imaju malo učešće u ukupnim depozitima, odnosno ukupnim kreditima.

3.7. Berze

Na Sarajevskoj berzi (SASE) u mjesecu januaru 2016. godine ostvaren je promet u iznosu od 16,9 miliona KM što čini 37,8% od ukupnog ostvarenog prometa na berzama u BiH. Promet na SASE u mjesecu januaru je veći 1,2 puta u odnosu na promet u istom mjesecu 2015. godine. Najveći promet u januaru ostvaren je sa dionicama emitenta " FBiH obveznice budžetski rashodi serija 11" u iznosu od 5,7 miliona KM.

Na Banjalučkoj berzi (BLSE) u mjesecu januaru 2016. godine ostvaren je promet u iznosu od 27,8 miliona KM što čini 62,2% od ukupnog prometa ostvarenog na berzama u BiH u ovome mjesecu. Od ovoga iznosa 19,6 miliona KM je ostvareno javnom ponudom Trezorskih zapisa RS što iznosi 70,4% ostvareno prometa na BLSE u mjesecu januaru. Promet na BLSE je veći za 37,8% u odnosu na promet u istome mjesecu prošle godine. Najveći promet na BLSE u januaru je ostvaren dionicama „Republika Srpska izmirenje ratne štete br.10“ u iznosu od oko 4,2 milion KM.

Grafikon 3: Promet na SASE i BLSE uporedno

Izvor: SASE i BLSE

Ukupan promet u januaru 2016. godini na obje berze (SASE i BLSE) u iznosu od 44,7 miliona KM je veći 49,1 % u odnosu na promet u januaru 2015. godine.

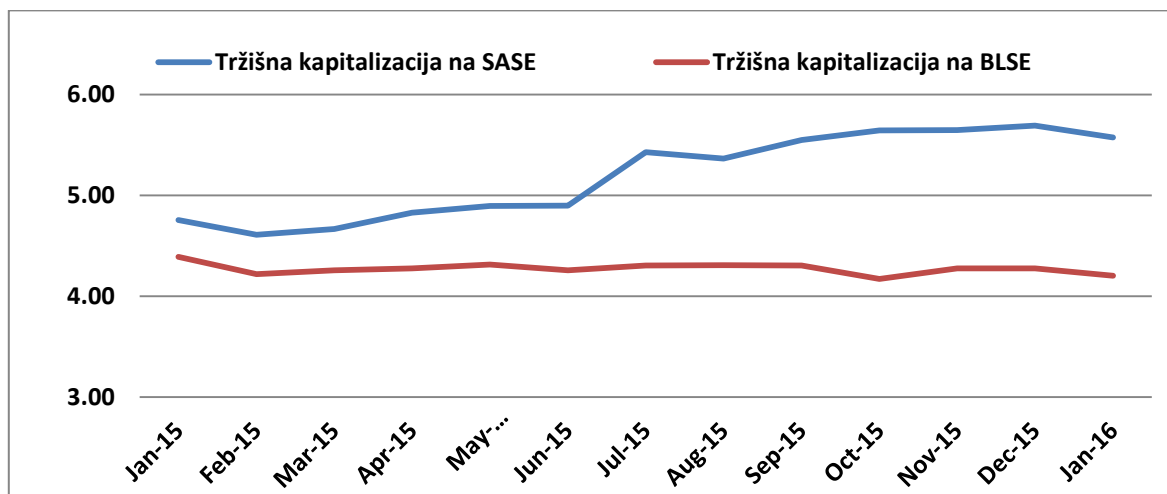
Tabela 11: Promet (u KM) na SASE i BLSE

Godina	SASE	BLSE	UKUPNO
Jan-14	5.098.608	36.040.137	41.138.746
Jan-15	6.719.867	23.271.647	29.991.514
Jan-16	16.889.665	27.832.869	44.722.534

Izvor: SASE i BLSE

Poredeći vrijednosti kapitalizacije na Sarajevskoj berzi (SASE) u mjesecu januaru 2016. godine sa vrijednostima u mjesecu januaru 2015. godine zabilježen je rast od 17,2%, i ukupnoj kapitalizaciji učestvuje sa 57%. Kapitalizacija na Banjalučkoj berzi (BLSE) u mjesecu januaru 2015. godine bilježi pad od 4,2% u poređenju sa vrijednosti u mjesecu januaru 2015. godine i učestvuje u ukupnoj kapitalizaciji sa 43%. Vrijednost kapitalizacije na obje berze (SASE i BLSE) u januaru 2016. godine bilježi rast od 6,9 % u odnosu na vrijednosti u mjesecu januaru 2015. godine.

Grafikon 4: Kapitalizacija na SASE i BLSE u milijardama KM

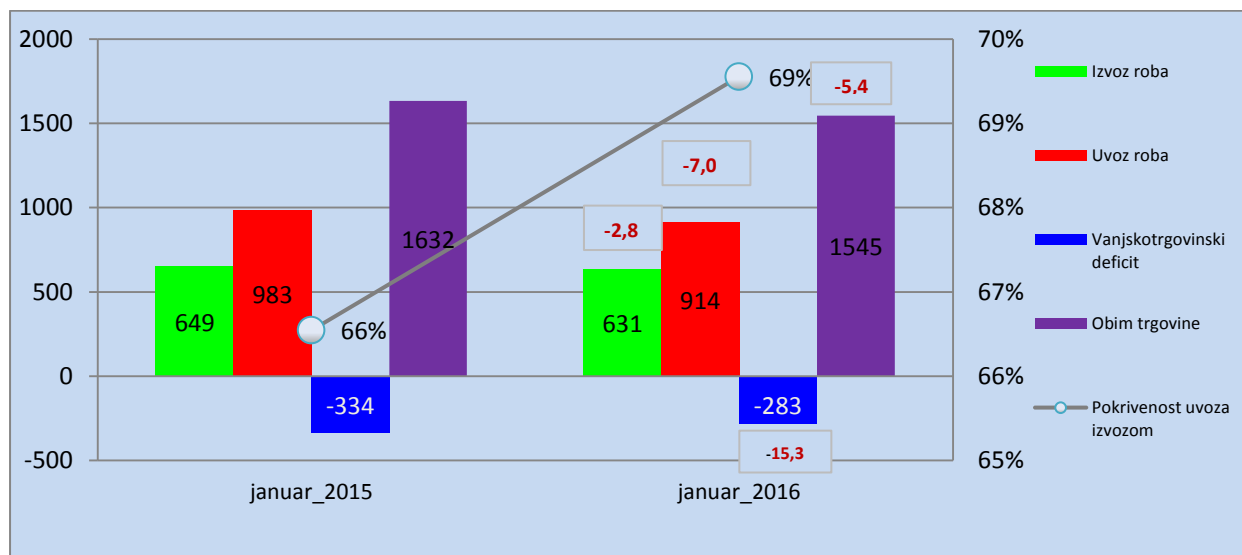

Izvor: SASE i BLSE

4. Vanjski sektor

Tokom januara 2016. godine usljed pada ukupne industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini je došlo do smanjenja vanjskotrgovinske robne razmjene sa svijetom u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Osnovne karakteristike vanjskotrgovinske robne razmjene bile su smanjenje obima ukupne robne razmjene kao posljedica istovremenog pada izvoza i u većoj mjeri uvoza, što je u konačnici rezultiralo značajnim smanjenjem vanjskotrgovinskog robnog deficita. U tekstu ispod prikazane stope rasta predstavljaju poređenje indikatora iz januara 2016. godine u odnosu na januar 2015. godine (g/g)

Grafikon 5: Vanjskotrgovinska robna razmjena sa svijetom u I 2016. godine (nominal. iznosi i stope rasta)

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Ukupni bh. izvoz roba u januaru 2016. godine iznosio je 631 milion KM što predstavlja smanjenje od 2,8% u odnosu na isti mjesec prethodne godine.¹⁶ Posmatrano po klasifikaciji glavnih industrijskih grupa proizvoda ključna smanjenja koja su dovela do pada ukupnog izvoza roba registrirana su u okviru kategorija energija i intermedijarni proizvodi, 27,6% odnosno 8,1% respektivno, dok je zajednički negativni doprinos ove dvije kategorije iznosio preko 5 p.p. Ako se ove dvije kategorije posmatraju detaljnije po proizvodima vidljivo je da su najznačajnija smanjenja zabilježena u okviru izvoza električne energije gdje je izvoz prepolovljen, te aluminijuma, željeza i čelika od oko 30%. S druge strane, iako je u ostalim kategorijama došlo do povećanja izvoza ovo nije bilo dovoljno da se iskompenziraju gubici nastali u ove dvije kategorije. Povećanja izvoza registrirana su u okviru kapitalnih proizvoda 18,9%, trajnih proizvoda i netrajnih proizvoda za široku potrošnju od 7,9% odnosno 2,5% u odnosu na januar prethodne godine. Posmatrano po pojedinačnim proizvodima najznačajnija povećanja izvoza i samim tim najznačajniji pozitivan doprinos zabilježen je u okviru proizvodnje oružja i municije gdje je izvoz utrostručen, te u okviru metalnih konstrukcija i namještaja gdje su registrirane stope rasta od 65% odnosno 10% respektivno.

Posmatrano po glavnim trgovinskim partnerima i blokovima tokom januara 2016. godine došlo je do povećanja izvoza u zemlje EU od 3,8%, dok je izvoz u zemlje CEFTA-e smanjen za 31,7%. Ako se bh. robni izvoz tokom januara posmatra po zemljama vidljivo je da su povećanja izvoza ostvarene u Njemačku 5,1%, Sloveniju 3,6% i Austriju 1,3%, dok su smanjenja registrirana u okviru vanjskotrgovinske robne razmjene sa Hrvatskom 2,5%, Italijom 7,7% i Srbijom od čak 42,3%.

Slabljenje domaće tražnje kako u domenu domaćinstva tako i od strane korporativnog sektora bio je ključni faktor smanjenja bh. robnog uvoza u januaru 2016. godine. Tako je ukupni bh. uvoz roba u januaru 2016. godine iznosio je oko 914 miliona KM i u poređenju sa istim mjesecom prethodne godine smanjen je za 7%. Tokom januara došlo je do smanjenja uvoza u okviru svih kategorija pri čemu su respektivne stope pada uvoza po glavnim industrijskim grupama proizvoda iznosile energija 15%, kapitalni i trajni proizvod za široku potrošnju oko 11%, te intermedijarni i netrajni proizvodi za široku potrošnju 4,3% odnosno 3,6% respektivno. Posmatrano po pojedinačnim proizvodima najznačajnija smanjenja uvoza registrirana su u okviru uvoza kamenog uglja 60%, aluminijuma oko 40% i rafinirane nafte i naftnih derivata 21,6%.

Posmatrano po glavnim trgovinskim partnerima tokom januara 2016. godine došlo je do smanjenja uvoza iz zemalja EU od 6,1%, dok je uvoz iz zemalja CEFTA-e blago povećan za 1,1% u odnosu na januar prethodne godine. Posmatrano po zemljama, najznačajnija smanjenja uvoza roba registrirana su u okviru uvoza roba iz Hrvatske 15%, Njemačke 5,3%, i Slovenija 2,7%, dok su povećanja registrirana u okviru uvoza roba iz Rusije 13,2%, Srbije 8,4% i Italije 3% u odnosu na januar prethodne godine.

Generalno niži nivo ukupne bh. vanjskotrgovinske robne razmjene sa svijetom tokom januara 2016. godine rezultirao je smanjenjem vanjskotrgovinskog robnog deficita i poboljšanjem pokrivenosti uvoza izvozom. Tako je ukupni vanjskotrgovinski robni deficit u januaru iznosio 283 miliona KM i u odnosu na januar prethodne godine smanjen je za 15,3%.

S druge strane, pokrivenost uvoza izvozom poboljšana za 3,1 p.p i iznosila je 69,1%. Detaljniji pregled bh. vanjskotrgovinske robne razmjene sa svijetom za januar 2016. godine prikazan je u tabeli ispod:

¹⁶ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje "Statistika robne razmjene sa inostranstvom januar 2016. godine", 22.02.2016. godine.

Tabela 12: Vanjskotrgovinska robna razmjena u BiH prema HS klasifikaciji za januar 2016. godine.

Izvoz i uvoz dobara klasifikovanih prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)	IZVOZ				UVOZ				BILANS			
	Januar_2015	Januar_2016	Januar_2016 promjena %		Januar_2015	Januar_2016	Januar_2016 promjena %		Januar_2015	Januar_2016	Januar_2016 u %	
	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p
UKUPNO	649	631	-2.8	-2.8	983	914	-7.0	-7.0	334	283	-15.3	-15.3
1 ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA	9	6	-36.9	-0.53	30	29	-7.0	-0.22	21	23	10.3	0.64
2 PROIZVODI BILNOG PORIJEKLA	13	12	-3.1	-0.06	57	51	-4.3	-0.25	44	38	-13.4	-1.77
3 MASTI I ULJA ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA I BILNOG PORIJEKLA	12	9	-29.9	-0.56	12	12	-11.1	-0.14	0	4	-2569.1	1.15
4 PREHRAMBENE PRERAĐEVINE	17	22	29.6	0.77	88	92	1.5	0.13	71	70	-2.4	-0.52
5 PROIZVODI MINERALNOG PORIJEKLA	66	49	-26.5	-2.69	123	106	3.7	0.47	57	58	2.2	0.37
6 PROIZVODI HEMIJSKE INDUSTRIJE ILI SRODNIH INDUSTRIJA	40	48	21.5	1.31	103	94	-13.3	-1.39	63	46	-27.5	-5.24
7 PLASTIČNE MASE, GUMA I KAUKČUK	17	17	1.2	0.03	53	59	-8.7	-0.47	36	42	16.7	1.79
8 KOŽA I KRZNO	12	10	-12.3	-0.23	29	30	11.8	0.35	17	19	12.3	0.64
9 DRVO I PROIZVODI OD DRVETA	39	44	13.1	0.79	12	13	2.2	0.03	-27	-32	17.1	-1.39
10 CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJIHOVI PROIZVODI	20	18	-8.4	-0.26	34	27	4.2	0.14	14	9	-36.4	-1.49
11 TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	38	41	6.4	0.38	62	60	-19.8	-1.25	23	19	-17.8	-1.25
12 OBUĆA, ŠEŠIRI, KAPE I SLIČNI PROIZVODI	54	55	1.9	0.16	26	26	-2.8	-0.08	-27	-29	6.4	-0.52
13 PROIZVODI OD KAMENA, GIPSA, CEMENTA I SLIČNIH MATERIJALA, BISERI, PLEMENITI METALI I	5	4	-22.8	-0.18	17	17	-2.7	-0.05	12	13	4.5	0.17
14 NJIHOVI PROIZVODI, DRAGO I BAZNI METALI I PROIZVODI OD BAZNIH METALA	1	1	-34.5	-0.07	0	1	-3.4	0.00	-1	0	-106.9	0.28
15 MAŠINE, APARATI, MEHANIČKI I ELEKTRIČNI UREĐAJI	125	98	-21.5	-4.16	94	87	101.7	9.77	-31	-11	-63.9	5.93
16 TRANSPORTNA SREDSTVA I NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	73	76	4.7	0.53	139	119	-7.6	-1.08	66	43	-35.1	-6.95
17 SATOVI, MJERNI, MUZIČKI I MEDICINSKI INSTRUMENTI	26	25	-3.1	-0.12	59	59	-14.2	-0.86	33	35	3.4	0.34
18 ORUŽJE I MUNICIJA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	1	2	34.2	0.08	15	13	0.6	0.01	14	11	-20.8	-0.85
19 RAZNI PROIZVODI	3	10	291.0	1.14	0	0	-15.5	0.00	-2	-10	334.5	-2.27
20 UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI PREDMETI I	75	83	11.4	1.32	21	19	-54.0	-1.13	-54	-64	18.3	-2.98
21 NERAZVRSTANO	0	0	0.0	0.00	0	0	-6.7	0.00	0	0	-367	0.01
98	0	0	-83.3	0.00	0	0	0.0	0.00	0	0	0.0	0.00

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

5. Strane direktne investicije

Ukupna SDI u prva tri kvartala 2015. godine iznose 388,9 mil. KM što je manje za 33,8% u odnosu na prva tri kvartala prošle godine. Ovaj iznos sadrži evidentirane zadržane zarade koje su dio SDI.

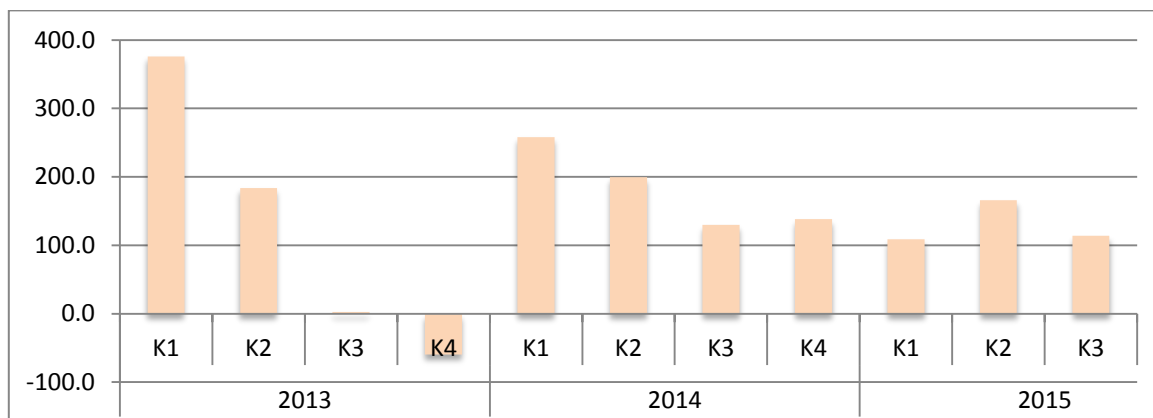
Tabela 13: SDI po kvartalima u 2012., 2013., 2014. i 2015. godini

U milionima KM	K1	K2	K3	K4	K1-K4
2013	375,8	183,9	2,4	-59,5	502,7
2014	258,0	199,5	130,1	138,1	725,6
2015	108,9	166,1	113,8		

Izvor: CBBiH

Prema podacima u platnom bilansu za tri kvartala 2015. godine koje je objavila Centralne banke BiH strane direktne investicije ulaganja u trećem kvartalu 2015. godine su iznosila 113,8 miliona KM i ona su manja za 12,5% u odnosu na ulaganja u trećem kvartalu prošle godine.

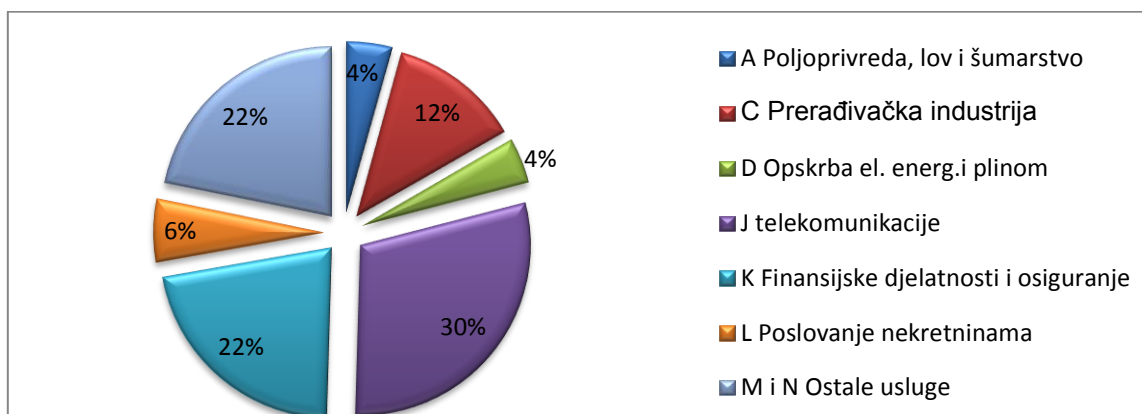
Grafikon 6: SDI po kvartalima u 2013., 2014. i 2015. godini

Izvor: CBBiH

Prema objavljenim podacima¹⁷ CBBiH za tri kvartala u 2015. godini je najviše ulagano u prerađivačku industriju 28 mil. KM, izdavaštvo, telekomunikacije 66,2 mil. KM, finansijske djelatnosti i osiguranje 48,6 mil. KM.

Grafikon 7: Najznačajnije SDI u BiH za tri kvartala 2015. god. po industrijama u procentima

Izvor: CBBiH

Prema posljednjim objavljenim revidiranim podacima CBBiH, u prva tri kvartala najviše ulaganja je bilo iz Austrije 65,8 mil., Luksemburga 65,3 mil. i Turske 48,8 mil. Najveće povlačenje kapitala je bilo u Francusku 40,6 mil. KM i Slovačku 17,4 mil. KM.

U isto vrijeme najveće povlačenje kapitala je bilo prema Francuskoj 40,8 miliona u oblasti trgovine na malo. Od ovoga iznosa najveći dio se odnosi na povrat zajma povezanim kompanijama. Povlačenje kapitala prema Slovačkoj u iznosu od 16,7 miliona KM iz oblasti usluga tj. smještaja takođe je u kategoriji vraćanja zajma sestrinskoj kompaniji.

Agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Standard & Poor's potvrdila je (11.09.2015.godine) Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting B sa stabilnim izgledima.

Prema ocjeni (od 11.09.2015. godine) Agencije za ocjenu kreditnog rejtinga Standard & Poor's potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting B sa stabilnim izgledom.

¹⁷ Ovi podaci ne sadrže reinvestiranu dobit jer se prikupljaju na osnovu druge metodologije.